

Svenska Röda Korsets handlingsplan för hållbar utveckling 2019 - 2023

Fastställd 2019-09-02 av Generalsekreteraren Martin Ärnlov
(ersätter Handlingsplan för hållbarutveckling från 2013)

Ansvarig avdelning: GS Stab

Innehåll

1. Syfte	3
2. Bakgrund - världen är allt annat än hållbar	3
3. Svenska Röda Korsets klimatpåverkan	4
3.1 Vad har vi gjort hittills?.....	4
4. De fem effektmålen	4
4.1 Tidsplan.....	6
5. Bilagor	7
5.1 Tjänsteorganisationens verksamhetsplanering för hållbarhet 2019.....	7
6. Referenser.....	8

1. Syfte

Svenska Röda Korset behöver ha ett tydligt och strukturerat arbete runt hållbarhet. Satsningar på hållbarhet är inte längre ett alternativ, utan en förutsättning för trovärdighet och engagemang. Att vara en hållbar organisation handlar om förtroende, transparens och långsiktighet. En organisation som även i framtiden kan locka till sig medarbetare och frivilliga.

Under 2019 reviderade Svenska Röda Korsets sin hållbarhetspolicy. Denna fastställer att Svenska Röda Korset ska verka för och ta ansvar för en hållbar samhällsutveckling vilket är i linje med vårt uppdrag att förhindra och lindra mänskligt lidande. Som nationell rödakorsförening ska vi föregå med gott exempel genom vårt sätt att bedriva verksamheter. Denna policy ska genomsyra allt arbete Svenska Röda Korset gör och säger, bland annat att Svenska Röda Korset systematiskt ska arbeta med att säkerställa att våra verksamheter i Sverige och internationellt leder till hållbar utveckling och minskade miljöproblem, samt sociala och ekonomiska utmaningar.

Syftet med denna handlingsplan för hållbar utveckling 2019-2023 är att vidareutveckla det interna hållbarhetsarbetet som påbörjats inom Svenska Röda Korset. Den beskriver hur Svenska Röda Korset ska fortsätta utveckla sin ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhet för att bidra till ett resilient och långsiktigt hållbart samhälle på lokal, nationell och global nivå.

Denna handlingsplan är ett verktyg för att:

- Tydliggöra och realisera 2019 års reviderade hållbarhetspolicy.
- Vara en utgångspunkt för verksamhetsplanering inom prioriterade områdena.
- Kommunicera hållbarhetsarbetet internt och externt.

Svenska Röda Korsets hållbarhetsarbete styrs av de fem effektmål som denna handlingsplan identifierar (se sid 4). Genom att vara en starkare röst i klimatfrågan får vi högre genomslag för opinion, genom en attraktiv hållbarhetskommunikation i våra butiker lockar vi fler frivilliga, medlemmar och givare och genom en minskad klimatpåverkan och en trovärdig hållbarhetsrapportering ökar vi vårt anseende hos allmänheten. Att driva hållbarhet i rödakors- och halvmånerörelsen är också ett av våra prioriterade påverkansområden och ett viktigt verktyg för genomförandet av strategisk inriktning 2023.

2. Bakgrund - världen är allt annat än hållbar

Idag bevittnar vi en av de största klimatförändringar som skett – och förändringarna är drivna av mänsklig påverkan för första gången. Naturens balans är rubbad med, bland annat, minskad biologisk mångfald och dramatiska klimatförändringar som följd. Arter försvinner idag 1 000 gånger snabbare än tidigare och halten av koldioxid i atmosfären har ökat från förindustriella 280 ppm¹ till över 410 ppm. Utsläppen av växthusgaser har ökat den globala genomsnittstemperaturen. Glaciärer smälter, vädret har blivit mer oförutsägbart och dramatiskt, och på flera ställen har torkan blivit alltmer intensiv.

Sverige är en del av problemet. Vårt ekologiska fotavtryck, som mäter förbrukning av jordens resurser i relation till vad som produceras på ett år, ligger i snitt på 4.2 planeter. Globalt sätt förbrukar mänskligheten på 1.7 planeter per år. En hållbar samhällsutveckling förutsätter att mänskligheten minskar sin klimat- och miljöpåverkan. Men ett socialt hållbart samhälle förutsätter också jämlikhet och jämställdhet, hög tolerans, demokrati och uppfyllandet av de mänskliga rättigheterna. En ekonomisk hållbarhet möjliggör ekologisk och social hållbarhet. Ekonomisk hållbarhet innebär att hushålla med resurser på ett effektivt, långsiktigt och medvetet sätt.

---

¹ PPM betyder parts per million av koldioxid i atmosfären i relation till andra växthusgaser.

Det internationella samfundet har tagit ett brett och samlat grepp kring de olika centrala utmaningar mänskligheten står för inför genom den så kallade Agenda 2030. Dess 17 globala mål har sedan 2015 blivit det etablerade språket för hållbar en samhällsutveckling. Fler stater, företag, och i Sverige kommuner och landsting, väljer att planera sin verksamhet utefter målen. Finansiering av humanitärt arbete baseras på målen och företagens CSR-arbete drivs utifrån uppfyllandet av målen. Även finansbranschen har hakat på trenden där inkludering utifrån sociala och miljömässiga kriterier anses vara en självklarhet.

3. Svenska Röda Korsets klimatpåverkan

Sedan 2014 mäts tjänsteorganisationens utsläpp av växthusgaser baserat på papperstryck, elförbrukning, uppvärmning och resor. Av de totala utsläppen kommer 96% ifrån våra resor. Sedan den första mätningen gjordes har utsläppen ökat markant. År 2015 släppte vi ut 1 114 ton CO₂e², och år 2017 hade våra utsläpp ökat till 1 611 ton CO₂e. År 2018 gjordes 4 593 flygresor av Svenska Röda Korset (vilket innebär att 12,6 rödakorsare var i luften varje dag). Trots detta minskade utsläppen per anställd från 3,9 ton till 3,8 ton år 2018. Trenden med totalt ökade utsläpp stannade av från 2017 till 2018.

I december 2018 anlätades Cero AB för att göra en strategisk klimatanalys av resvanor och tjänsteresor för Svenska Röda Korset. Kartläggningen och analysen beställdes för att skapa ett bättre underlag för hur Svenska Röda Korset kan nå sin ambition om att vara en klimatmedveten organisation med minskad klimatpåverkan.

Resultatet från Cero-analysen visar att utsläppen för organisationen ligger på 1 681 ton CO₂e per år, vilket placerar Svenska Röda Korset på plats 19 i jämförelse med 25 andra organisationer. Enligt Cero AB flyger Svenska Röda Korset som ett stort internationellt konsultbolag. Tjänsteresornas totala sträcka uppgår till drygt 900 000 mil och kostar drygt 9 mkr per år.

3.1 Vad har vi gjort hittills?

Svenska Röda Korset har gjort ett flertal förflyttningar de senaste åren för att stärka sitt hållbarhetsarbete. En hållbarhetsrapport har tagits fram, utbildningar i olika hållbarhetsfrågor samt metoder för frivilliga, tjänstemän och förtroendevalda har hållits och miljöpåverkan har minskats genom bättre källsortering, byte till grön el på huvudkontor samt aktivt arbete med vår klimatpåverkan med hjälp av bland annat nya reseriktlinjer. (Se bilaga 1 för exempel på tjänsteorganisationens arbete under 2019 med hållbarhet). Tre organisationsövergripande hållbarhetsmål har följts upp:

1. Koldioxidavtryck/Mängd koldioxid per anställd
2. Volym i textilåtervinning/Kretsar anslutna till depå
3. Antikorrupsions-utbildningar

Vårt att lyfta är också det arbete som gjorts internationellt kopplat till Green Response (för ökat miljöarbete i katastrofinsatser) och GLOW Red (för stärkt kvinnligt ledarskap inom rödakors- och rödahalvmånerörelsen).

4. De fem effektmålen

För att Svenska Röda Korset ska åstadkomma en förflyttning inom hållbarhetsarbetet identifierar denna handlingsplan fem effektmål. Dessa mål ska ha uppnåtts till 2023 och delmålen beskriver hur det ska gå till.

---

² CO₂ är koldioxid och e står för ekvivalenter och innebär att man räknat om påverkan från andra växthusgaser till koldioxidpåverkan.

Mål	Delmål
<p>1. Vi är en tydlig röst för kopplingen mellan klimatförändringar och katastrofer och vi tar ansvar för att kontinuerligt minska vår klimatpåverkan.</p>	<p>1.1 Ökad kunskap och förberedelse internt för de humanitära behoven till följd av klimatförändringarna. 1.2 Minskad klimatpåverkan med 10% enligt "Carbon Law" och kvalitetssäkrad klimatkompensation (Stockholm Resilience Centre). 1.3 Aktivt påverkansarbete gällande de ökade humanitära behoven till följd av klimatförändringarna. 1.4 Utvecklat hållbarhetsarbete inom katastrofinsatser med en tydlig grön profil.</p>
<p>2. En ekologisk, socialt och ekonomisk hållbar resursanvändning</p>	<p>2.1 Hållbara inköp och samarbeten med tydliga ekologiska, social och ekonomiska kriterier för effektivare resursanvändning. 2.2 En kapitalförvaltning som påverkar och bidrar till de humanitära behoven och ett hållbart samhälle. 2.3 Förbättrade indikatorer för ekonomisk och social hållbarhet för att säkerhetsställa förändring över tid inklusive mångfald, antikorrupktion och kostnadseffektivitet</p>
<p>3. En organisation med stark mångfald bland frivilliga, anställda och förtroendevalda som speglar det svenska samhället.</p>	<p>3.1 Ökad kunskap inom Svenska Röda Korset om vikten av mångfald samt om direkt och indirekt diskriminerande beteende. 3.2 Alla former av diskriminering rapporteras, hanteras och följs upp. 3.3 Svenska Röda Korset samlar in, efterfrågar, följer upp och publicerar information/statistik utefter lämpliga identifierade indikatorer för mångfald bland målgruppen, frivilliga, förtroendevalda och anställda. 3.4 Människor med olika kön, bakgrund, ålder, kompetens och erfarenhet rådfrågas och inkluderas vid uppstart, planering, genomförande och utvärdering av Svenska Röda Korsets insatser och verksamheter. 3.5 Potentiella hinder samt möjligheter till större inkludering för nuvarande, och nya frivilliga, anställda eller</p>

	förtroendevalda, identifieras och hanteras.
4. En attraktiv hållbar konsumtion och produktion i Second Hand	<p>4.1 Stärkt social hållbarhet i butikerna inkluderat hantering av gåvor</p> <p>4.2 Ökad kunskap och kommunikation internt och externt om hållbar konsumtion och produktion</p> <p>4.3 En digital butik för ökade intäkter</p> <p>4.4 Hållbara transporter och infrastruktur</p> <p>4.5 En självklar samarbetspartner för cirkulära och hållbara affärsmodeller</p> <p>4.6 Vi har attraktiva butiker som möjliggör frivillighet och samhällsengagemang i hållbar utveckling</p>
5. En självklar aktör för bidragandet till de globala målen	<p>5.1 Tydliga indikatorer och resultatsbeskrivningar för verksamheter och dess bidrag till de relevanta globala målen.</p> <p>5.2 Stärkt kunskap och positionering kring de globala målen bland anställda, frivilliga och förtroendevalda.</p>

4.1 Tidsplan

2019: Ska effektmålen och delmålen ha integrerats i verksamhetsplanering och berörda ska ha planer för hur arbetet genomförs.

2020: Insatser görs utefter delmålen och rapportering sker kontinuerligt. En övergripande samordning följer upp och stöttar i processen.

2021: Ett flertal av delmålen ska vara på god väg och hållbarhet är en självklarhet för alla rödakorsare med förståelse för vad det innebär.

2022: Ett flertal effekter kan mätas upp utefter delmålen och ökad satsning inom de område där behovet är som störst.

2023: Hållbarhetsarbetet sker som en naturlig del av linjeverksamheten där medarbetare, förtroendevalda och frivilliga tar sitt ansvar.

5. Bilagor

5.1 Tjänsteorganisationens verksamhetsplanering för hållbarhet 2019

Namn	Enhet	Kommentar
Hållbarhet i Ett Röda Kors	Förening	Projektet hållbarhetsambassadörer startades våren 2017 med finansiellt stöd av Sida. En ambassadör per region utsågs för att utveckla kretsars hållbarhetsarbete. Ambassadörerna har sedan start haft 119 informationsträffar och nått 1695 rödakorsare. År 2019 gjordes en extern rekrytering med fler ambassadörer per region.
Hållbarhet i tjänsteorganisationen	Inköp och Internservice	Insatsen skapades 2016 med fokus på hållbarare inköp och grön el. Sedan 2018 följs flyg och tågresor upp per ort och enhet. Nya reseriktlinjer har tagits fram.
Uppföljning och rapportering av Röda Korsets hållbarhetsarbete	Verksamhetsstyrning	Insatsen började 2016 med att ta fram relevanta indikatorer för hållbarhetsrapportering. År 2017 kom första hållbarhetsrapporten som vann pris för civilsamhällets bästa och 2018 integrerades den med den övergripande Årsberättelsen.
Vägar för större hållbarhetsfokus i rörelsen	GS Stab	Röda Korset har bidragit med expertis för framtagandet av IFRC miljöpolicy samt framtagandet av en online-utbildning av ICRC för hållbarhet i humanitärt arbete. Vidare så har digitala möten hållits med nationella föreningar för att diskutera rörelsens definition och ställningstagande i hållbar utveckling.
Planering och koordinering hållbar utveckling	GS Stab/Ekonomi & Stöd	Samordning av hållbarhetsarbetet har möjliggjort förflyttningar inom de övriga insatserna. Kartläggning av och utbildning om Agenda 2030 har gjorts. Utbildning i klimatpåverkan och digitala möten har hållits. En reviderad hållbarhetspolicy har tagits fram samt reseriktlinjer.

6. Referenser

- Rockström, J. (2011) Sommarprat P1: Johan Rockströms text. Sveriges Radio. Hämtat från: <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=503&artikel=4835112> Hämtat: 19-04-23
- Steffen W, Broadgate W, Deutsch L, m. fl. (2015). The trajectory of the Anthropocene: The Great Acceleration. The Anthropocene Review 2: 81-98. Hämtat från: <https://www.stockholmresilience.org/publications/artiklar/2016-04-18-the-trajectory-of-the-anthropocene-the-great-acceleration.html> Hämtat: 19-04-23
- WMO – World Meteorological Organization (2018) Greenhouse gas levels in atmosphere reach new record. Hämtat från: <https://public.wmo.int/en/media/press-release/greenhouse-gas-levels-atmosphere-reach-new-record> Hämtad: 19-04-23
- Living Planet Report 2018. WWF. Global Footprint Network. Hämtat från: <https://www.footprintnetwork.org/living-planet-report/> Hämtat den: 19-04-23
- WWF Sverige (2018) Living Planet Report. Hämtat från: <https://www.wwf.se/rapport/living-planet-report/> Hämtat den: 19-04-23
- Folkhälsomyndigheten (2018) Vad är social hållbarhet för oss? Hämtat från: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/motesplats-social-hallbarhet/social-hallbarhet/> Hämtat den: 19-04-23
- KTH (2018) Ekonomisk hållbarhet. Hämtar från: <https://www.kth.se/om/miljo-hallbar-utveckling/utbildning-miljo-hallbar-utveckling/verktygslada/sustainable-development/ekonomisk-hallbarhet-1.431976> Hämtat den. 19-04-23
- WWF (2019) How many species are we losing? Hämtat från: http://wwf.panda.org/our_work/biodiversity/biodiversity/ Hämtat den: 19-04-23
- Aktuellt Hållbarhet, Ola Söderlund (2015) Hållbarhet är viktigt för tre av fyra unga. Hämtat från: <https://www.aktuellhallbarhet.se/hallbarhet-viktigt-for-tre-av-fyra-unga/> Hämtat: 19-04-09
- Trygg & Hansa (2012) Världens chans. Hämtat den: https://www.trygghansa.se/SiteCollectionDocuments/dokument/2012/Om%20trygghansa/Världens%20chans%20-%20en%20rapport%20från%20Trygg-Hansa_webbversion.pdf Hämtat den: 19-04-23
- Sifo WWF (2017) Ny Sifo: klimatet viktigaste samhällsfrågan för unga. Hämtat från: <http://www.mynewsdesk.com/se/pressreleases/ny-sifo-klimatet-viktigaste-samhaellsfraagan-foer-unga-1865983> Hämtat den: 19-04-23
- SKL Sveriges Kommuner och Landsting (2017) Agenda 2030 och SKL:s inriktning 2016-2019- Hämtat från: https://skl.se/download/18.427190fe1694457552985058/1551965975195/Agenda_2030_och_SKL.pdf Hämtat en: 19-04-23
- Business Sweden (inget datum) Hållbarhetsguiden. Hämtat från: <https://www.business-sweden.se/Export/tjanster/utbildningar-och-guider/guider-om-exportregler/csr-guiden/> Hämtat den: 19-04-23
- Stockholm Resilience Centre (2017) Curbing emissions with a new “carbon law”. Hämtat från: <https://www.stockholmresilience.org/research/research-news/2017-03-23-curbing-emissions-with-a-new-carbon-law.html> Hämtat den: 19-04-23